

დროშა

„დროშის“ რედაქცია — სასახლის ქუჩაზე, დ. სა-
რაჯოვის სახლში.
წელიწადში მიიღება ობილიში, რედაქციაშივე;
ქუთაისში, ქილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარეუ-
ბებში: თბილისი, რედ. „Дროша“
ფასი: წლით 9 მ., 11 თვით 8 მ. 50 კ.; 10 თვით—
8 მ.; 9 თვით—7 მ. 50 კ.; 8 თვით—7 მ.; 7 თვით—
6 მ. 6 თვით—5 მ.; 5 თვით—4 მ. 50 კ.; 4 თვით—4
მ. 3 თვ.—3 მ.; 2 თვ.—2 მ.; 1 თ.—1 მ.

ფასი განცხადებისა: მეოთხედი წელიწადში 8 კაპ.; პირველზე 16 კაპ. სრული წელიწადში გვერ-
დი 25 მანათი; პირველი 50 მან. რიტუი სტრიქონე-
ბისა ითვლება მათგან დაჭერილის ადგილის ავა-
ლობაზედ.
თუ საქართველოს მოიხსოვს, რედაქცია გაასწორებს
და შეამოწმებს დასაბეჭდად გამოგზავნილ წერილებს
დაუბეჭდავად წერილებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს
ავტორს.
Объявления изъ Россіи, Царства Польскаго и за
границы принимаются только въ деңт., конторѣ
объявл. Л. Метцль., Москва, Петровка, № 6

ცალკე ნომერი „დროშისა“ ღირს 5 კაპიკი. **გამოღის ყოველ-ღვინ ორშაბათს გარდა.**

მიიღება სელინ-მოწერა გაზეთს
„დროშაზედ“
1885 წლისათვის
თბილისში — „დროშის“ რედაქციაში; ქუთაისში — ძმ. ჭილაძეების
წიგნის მაღაზიაში; ბათუმში — მოსე ნათაძესთან; თელავში — ვანო როს-
ტომაშვილთან; გორში — აბალო თუთავეთან.
სოფლის მასწავლებელთათვის წლით შვიდი მანათი, ნახევარ წლით
ოთხი მანათი. ღწვრილებით პირობები გაზეთის სათაურშია.

არწარუნისაშვილი თეატრი
დღეს, იანვრის 23-ს.
ბენეჩინი
ნ. მ. გაბუნია-ცაგარლისა-
ქართული დრამატული დას-საგან წარ-
მოდგენილი იქნება
I
პირველად
მკითხაზი
კომედი — ჭარხი მ მოქმედ.
ილა ჰეკავადის „პატია-აღამიანი-
დამა“ გადმოკეთებული აე. ცაგარ-
ლისაგან.
II
პირველი და მეორე მოქმედება აე-
ცაგარლის კომედიადგან
სანუბა
III
დიკრტისმენტი ლეკოთ
რომელშიაც მონაწილეობას მიიღე-
ბენ ქალ. ნ. გაბუნია-ცაგარლისა, ან-
დრონიკოვისა, ბბ. შალავენი, მო-
ხევე, შრისთავი, პაპაძე და სხვანი.
დასაწყისა 8 საათზედ.

თბილისი, იანვრის 23-ს.
სახელმწიფოს მრავალი სხვა-და-სხვა
საშუალება აქვს თვისის შემოსავლის
გადიდებისათვის. მათ უმთავრეს წყა-
როდ უნდა ჩაითვალოს ბაჟის დადება
უცხო-ქვეყნებდამ შემოტანილ საქო-
ნელზედ. ბევრი ეკონომისტები სრუ-
ლიად უარ-ჰყოფენ ამ სისტემას და
იდეალად ის მიიჩნიათ, როდესაც სა-
ბაჟოები სრულიად გაუქმებული იქნე-
ბა და ყოველ-გვარი ნაწარმოები თა-
ვისუფლად იმოგზაურებს კილით-კიდე-
დგ ხალხის მოთხოვნების კვალი-
ბაზე. მათი აზრით, მაშინ ხელოვნუ-
რი სამზღვრები მოიხსობა, და რაც
უფრო ემარჯება რომელსამე ხალხს,
იმას აწარმოებს; ნაძალადევი შრომა
ავტომორდება და საყოველთაო ანგარი-
შით კაცობრიობა მოგებაში დაჩე-
ბა.
ბევრი კაცა წყალი ჩაიღოს,
ვიღრე ეს იდეალისტ-ეკონომისტე-
ბის სურვილი განხორციელდება. ამ

ქვეყნის ყოველ სახელმწიფოს ზღუ-
დეები აქვს შემოვლელი და ერთ-
მა რომ მოინდომოს თავისუფლად,
ბაჟ-გადაღებულად, შემვება უცხო სა-
ქონლისა, სხვანი არ მოინდომებენ,
და ამ ეკონომიურ ბრძოლაში წაგე-
ბაში დაჩება ის, რომელიც მოიწი-
დინებს თავისუფალ ვაჭრობის შემო-
ღებას სხვათა სახელმწიფოთა მიუხე-
დავად.
შეიკო პრაქტიკულის თვლით რომ
შეხებდეთ საქმეს, მხოლოდ აწინდე-
ლი მოთხოვნილება რომ მივიღოთ
სახეში, შემდეგ დასკვნას დავადგებთ:
არა სახელმწიფოს ეხლანდელს მდგო-
მარობაში არ შეუძლიან თავისუფა-
ლი ვაჭრობა გამოაცხადოს და ბაჟი
არ იღოს თავის სამზღვრებზე, მხო-
ლოდ ეს ბაჟი ისე უნდა იყოს განა-
წილებული, რომ იგი უფრო შემძლე
წოდებას დაედოს კისრზე და არა დაბალ-
ხალხს. ამ აზრით ყოველსავე ნაწარ-
მოებს, რომელსაც მხოლოდ შემძლე-
ბული ხალხი ხმარობს, უნდა შესაფე-
რი ბაჟი მოემატოს. თავზედ ხელ-აღე-
ბული ვაჭრის-შვილისთვის სრულიად
არაუფრს არას შეადგენს, თუ რამდენი-
მე ბოთლ შამპანის ღვინოში თითო
ორ-ორ მანათს მეტს მისცემს; კუჭის-
მათაყვანებელს ვასტრონომს ჯიბე
იმიტ არ დაუტარიელდება, თუ თითო
ჯერზე შექმულს ორმოც ლოკოინა-
ში ორმოც კაპიკს მეტს გაიღებს;
მაგრამ...
სამძიმო იქნებოდა ბაჟის დადება
იმისთანა საგანზედ, რომელიც ყოველ-
ღვინი საზრდოს შეადგენს მდებალი
და შეუთანა წოდებისათვის...
ამ მხრივ გავსინჯოთ უკანასკნელი
ტელეგრაფის ცნობა სხვა-და-სხვა ნაწარ-
მოებზედ ბაჟის მომატების შესა-
ხებ,...

სახელმწიფოს მრავალი სხვა-და-სხვა
საშუალება აქვს თვისის შემოსავლის
გადიდებისათვის. მათ უმთავრეს წყა-
როდ უნდა ჩაითვალოს ბაჟის დადება
უცხო-ქვეყნებდამ შემოტანილ საქო-
ნელზედ. ბევრი ეკონომისტები სრუ-
ლიად უარ-ჰყოფენ ამ სისტემას და
იდეალად ის მიიჩნიათ, როდესაც სა-
ბაჟოები სრულიად გაუქმებული იქნე-
ბა და ყოველ-გვარი ნაწარმოები თა-
ვისუფლად იმოგზაურებს კილით-კიდე-
დგ ხალხის მოთხოვნების კვალი-
ბაზე. მათი აზრით, მაშინ ხელოვნუ-
რი სამზღვრები მოიხსობა, და რაც
უფრო ემარჯება რომელსამე ხალხს,
იმას აწარმოებს; ნაძალადევი შრომა
ავტომორდება და საყოველთაო ანგარი-
შით კაცობრიობა მოგებაში დაჩე-
ბა.

შინაური პრონია
— მასულს ორშაბათს ჩვენი ძალა-
ქის რჩევას ჰქონდა მორიგი სხდომა,
რომელზედაც უნდა განეხილა შემდე-
გი სამი საგანი: ა) ძალაქის დამფასებ-
ლებად ნამყოფთა თხოვნა შესახებ პრი-
კაზში დაგირავებულ მამულების დაფა-

სებისა; ბ) ცხენის რკინის გზის საქმე-
ბისათვის დანიშნული კომისიის მოხსენ-
ება გამგეობის დასკვნითურთ; და ბ)
გარდაწყვეტილებანი შენობათა საქმე-
ებზე.
პირველი საგნის შინაარს შეადგენ-
და შემდეგი: ქალაქისაგან წინაღ არ-
ჩეული დამფასებლები პრიკაზისათვის
თხოვლობდენ, რომ ჩხევას ეთხოვნა
მთავრობის წინაშე მათი განთავისუფ-
ლება პრიკაზზე დაჩენილ მამულე-
ბის პასუხის გებისაგან. ჩვენ მხო-
ლოდ იმ დროის ფასების მიხედ-
ვით ვაფასებდით პრიკაზისათვის მამუ-
ლებს, როცა ხდებოდა თვით პრი-
კესი დაფასებისა და რამდენიმე წლის
შემდეგ, როცა სახლთა ფასები დაეცა,
ჩვენი დაფასებულები თუ ვერ გაიციდა
იმ ფასად, რა ფასადაც დაეფა-
სეთ—ეს ჩვენი ბრალი არ არისო. მო-
ველ შემთხვევაში ჩვენს დაფასებას
ამტყიცებდა თვით პრიკაზის გამგეობა,
და თუ დაფასებაში რამიმე სიყალბე
ყოფილიყო, გამგეობა ვალდებული-
სამებრ არც დაამტყიცებდა ჩვენს და-
ფასებასაო. ამასთანავე გამგეობამ ქალ-
თავის პირით შემოიტანა წინადადე-
ბა, — ჩჩვეამ ვადაწყვიტოს, რომ დამ-
ფასებლებთან ერთად პასუხის-გებისა-
გან განთავისუფლებულ იქნას თვით
ქალაქი და მისი გამგეობა, რადგანაც
ქალაქისაგან არჩეულს დამფასებლებ-
ზე, შემდეგ მათის არჩევისა, გამგეობას
არ ჰქონდა არავითარი უფლება კონტ-
როლისა და თვითონ პრიკაზიც არა
ვითარს ანგარიშს არ აძლევდა ქალაქს
თავის მოქმედებაში.

დასამტყიცებლად იმისა, რომ ქა-
ლაქს და დამფასებლებს ბრალი არ
მიუძღვისთ მათგან მოხდენილს დაფა-
სებაში და მამასხადამე პასუხის მტებელ-
ნიც არ უნდა იყვნენ, თუ მათი დაფა-
სებული მამულები პრიკაზს დაჩხა,
ქალაქის თავმა მოიყენა შემდეგი შემ-
თხვევა: ერთი სახლი დამფასებელმა
დააფასა 17,000 მანეთად. პრიკაზმა
მთლად მისცა ეს ფული სახლის პატ-
რონს, თუმცა მისივე წესდების ძალით
მხოლოდ 2/3 ან და 3/7 ღირებულ-
ბისა უნდა ესესხებინა. სახლის პატ-
რონს არ შექონდა პრიკაზში ვადა-
სახადი და როცა მას ათასი მან. შეუტა-
ნელი ვადასახადი დაედა, დამფასებელმა
სთხოვა პრიკაზს, რომ დაენიშნათ ვა-
ჭრობა და გავეიდათ დაუდევნილი მო-
ვალის სახლი. პრიკაზმა არა ქმნა ეს,
და რომ ექმნა კი — სთქვა თავმა —
პრიკაზი ნამდვილად ამოიგებდა თავნ
ვალსაც და სარგებელსაცო. მხოლოდ
სახლზე, პატრონისა და პრიკაზის და-
უდევნილობათაგან, ითვლება სულ
34,000 მანათი. შკითხავ: რად უნდა
ავგოს პასუხი დამფასებელმა, ან ქალაქ-

მა ამ ვალის გამო, იმიტომ როც
პრიკაზი არ იცავდა თავის ინტე-
რესებს?
მცირეოდენის ბაასის შემდეგ კრე-
ბამ ვადასდა ამ საგნის გარდაწყვეტა
შემდეგ კრებისათვის.
მეორე საგანი, როგორც მოვიხსენ-
ენით, იყო ცხენის რკინის-გზისათვის
დანიშნული კომისიის მოხსენება გამ-
გეობის დასკვნითურთ. ცხენის-რკინის
გზის გამყვანელის ბ. შევცოვისა და
ქალაქის თვით-მმართველობის შუა
მოხდა რამდენიმე უთანხმოება მათ
შორის არსებულს კონტრაქტზე. ამ
უთანხმოებაში უმთავრესი ადგილი
უჭირავს: მერაზე ცხენის-რკინის გზის
გაუყვანელობას შევცოვისაგან; ბ) ორი
სხვა-და-სხვა კლასის ვაგონების უქონე-
ლობას და ბ) პასაჟირებისათვის და-
დგენილს ფასებს შევცოვისაგან, რომ-
მელთაც ქალაქი დიდადა სთვლის და
თხოვლობს, რომ ბოლოვინის, მი-
სეილოვის და მერის ხაზებზე (ეს უკანასკ-
ნელი მოსალოდნელია) ფასად მაუ-
რი დაიდოს და დანარჩენებზე სამ-
სამი კაპიკი. ამისთანავე და გამგეო-
ბამაც პრინციპიალურად ვადასწყვი-
ტეს, რომ შევცოვთან მორიგებით გაა-
თავოს საქმე ქალაქმა. ამ მორიგები-
სათვის გამგეობამ დაადგინა 14 მუხ-
ლი, რომელიც უნდა მიიღოს შევ-
ცოვმა, თუ უნდა, რომ ქალაქი თვი-
სის ინტერესების და კრვეველად მო-
ურიგდეს მას, თუ არა და, მეტი ჩარა
არ არის, ისევე სასამართლოს უნდა
მიმართონ. ჩჩვეამ თითქმის ერთხმად
ვადასწყვიტა, აგრეთვე პრინციპიალუ-
რად, რომ შევცოვთან მორიგებით
გათავდეს საქმე, მაგრამ როცა ბამ-
გეობისაგან მოსარიგებლად შემუშავე-
ბულ თოთხმეტ მუხლის განსჯაზე
მივარდა საქმე, ქალაქის თავმა უთხრა
„ეხლა ბატონებო გვიან არისო და
ყველანი შინსიკენ გავშურენ.
მესამე საგანი, რაღა თქმა უნდა,
სულ არ მოუხმენიათ...
— ჩვენ შევტყუეთ, რომ თბილი-
სის სასამართლო პალატის უფროსს
თავ-მჯღამარეს მსვლელობა არ მიუ-
ცია ქვემო რაჭველების თხოვნისათვის
შესახებ იმისა, რომ ქვემო რაჭაში
დაწყებულიყო მომრიგებელი სასა-
მართლოს განყოფილება. მიზნები ამ
თხოვნის უყურადღებოდ დატოვები-
სა ის ყოფილა, რომ მას მარკა არა
ჰქონია დაკრული და ამასთან თხო-
ვნაში არ ყოფილა მოხსენებული
მთხოვნელების ბინადრობა.
— მისიკოპოსს ალექსანდ ეს, ამ
ჩვენს დაულალავს ვამომცემოს, გა-
ნუჭრახავს და კიდევ შესდგომია ან-
ტონ კათალიკოსის „მხა-მეტევექე-

ზის გამოცემას. მხოლოდ ამ წიგნის დაბეჭდვისათვის საჭირო ყოფილა ექსარხოსის ნება-რთვა. შოვლად სამღვდელთს თხოვნაზე ექსარხოსს უპასუხებია: „დიდის სამოკუნებო და მადლობით ვიმძღვი ჩემს ნება-რთვას, რომ დაბეჭდოთ ეს შრომა პირველის ანტონ კათოლიკოსისა.“ ეს თხზულება ჩვენს ეკლესიის დიდებული მღვდელისა ნაჭირნახულები არის მართლმადიდებელი ეკლესიის დასაცველად სხვათა ეკლესიათა და სარწმუნოებათაგან, უმთავრესად რომის კათოლიკეთა ეკლესიის სწავლისაგან.

== „როგოე მზობრენის“ შეკუტვა, რომ გადაწვეტილია დაწესდეს მის მაზრაში მეოთხე მიმჩიგებელი სასამართლოს განყოფილება, მხოლოდ ვერ ადგილ-სადგამი ამ მომავალ სასამართლოსთვის ან ანის საბოლოოდ ამოწმებულია. ვერ-გვრახთ ზოგი ბორზე უთითებს და ზოგი ძარულზე. გაზეთის აზრით-კი ჩათვალდეს კემფობანება ს. ახალ-ქალქი, რომელიც უფრო სულ-მარჯვე პუნქტი იქნება მაზრის მცხოვრებთათვის.

== ბანეთს „ძველს“ სწორედ მოსკოვიდან, რომ ა. ა. ძნიაზევის თანხლებით ამოიპოვნა გუგანის ღვინობის გაჭრებისათვის ცენტრალური საწვების დაწესება. მოსსენებულ კნაზებს თურმე მოლაზარება აქვს ჩვენებურ შებატრებთან და სვდილობს ატყეულს სეფოკლებზე დამყარებული ამ სეფობა შეადგინოს.

„დროების“ კორექტიონი

მართლი, ჩვენდენი წყალობა ბედს განა სხვისთვისაც მიუნიჭებია? საითყნა-კი გაიხედავ, კეთილ-დაწობილება დაგისვენებს დაქანცულს გულსა. რამდენი „ობმესტოვი“ და არსდა ჩვენს ქვეყანაში და რამდენი სასარგებლო წაყოფი მოაქვსთ ვინ ჩამოსთვლის?! ან სად უნდა ვიმოვოთ იმისთანა მაგარ-უღლიანი სასწორი, რომ ამდენი მოწყალება ავწონოთ? ბევრს ნუ ვიტყვი, ნიმუშად ავიღოთ ერთი საზოგადოება, რომელსაც „Общество покровительства животным“ ჰქვია. ხალხისადმი მოვალეობა აუსრულებია ამ საზოგადოებას და ახლა ცხოველების დაფარვა დაუქდევია თავს სხივოსანს ქედზედ...

ჩვენი გრძობების ქინი უნდა მოვიკლათო ცხოველებზედ — დავიფაროთ, შევიბრალოთ ეს უკანასკნელებიო — აი, საქებური დევიზი ამ საზოგადოებისა... ამ ცხოველების დამცველს საზოგადოებას აქა-იქ ქალაქებში და სოფლებში გაუჩნდია წევრები, რომელნიც ქადაგობენ ცხოველების შებრალებას. წევრი მოვალეა, თუ დაინახა რომ კაცი სტანჯავს ცხოველს, დაუშალოს, და თუ არ დაიშლის, ნება აქვს, ჯარიმა გადახდევინოს, ან საპატიმროში დაამწყვდოს...

აქ უნდა დავასახელო ამ საზოგადოების ბურჯი, პირუტყვების ექიმბაში ბ. ნ. მ — კი, რომელიც წევრია ამ საზოგადოებისა და წასულ წლებში ამავე საზოგადოების სერკე-რალა იყო. მ. მ — კი, წამობძანებულა მართლში, ვითომ-და საქონლის კირის ამოსაფხვრელად, — წამოუღია თან ბლომად საწამლაი — სტრესნინი, აუღევნებია თან ერთი ჩაფარი და დასერიანობს ბევრის ცხენებით სოფლით-სოფლიად...

რომელ სოფელშიაც მივა, ხალხს წინა-პირველად იმას ჰკითხავს: „აქ მგლები არისო?“ მართლშიაც რომ არ იყოს მგლები, მაშ სადღა იქნება. ვერ ბორში თვით „უზუნდნოე უბრავლენიაშიაც“ მოიპოვება რამდენიმე და მინდვრად, სოფლებში რა თქმა უნდა ბევრი დასუნსულენ... მოსთხოვს მაშინათვე ბ. მეშჩერსკი ცხვარსა და ბევრის კაცებს, რომელთაც უნდა წაიღონ ის ცხვარი და სადაც ბევრი მგლები იცის, იქ დასტოვონ. მთელი მართლი შემოუღვლია ჩვენს პირუტყვთ დამცველ საზოგადოების წევრს ექიმბაში და ორი მგელი მოუწამლავს. მს გარეულ ნადირთაგანი, — შინაურები — ასამდე ძალი, ზოგი მეწისქვილეებისა, ზოგიც მეცხვარეებისა. ლოლიკა მოითხოვს ვითხოვსა სჯობდა, რომ ორი მგელი მოსწამლა და იმდენი ძაღლები ზედ წააჭყლიტა, თუ ის აჯობებდა, რომ მგლებიც ცოცხლები ყოფილიყვნენ და ძაღლებიც...

წარსული რედაქტორთან

ბევრ რამდენჯერმე იყო თქვენს გაზეთში დაბეჭდილი, ბ. ბომის სტანციის უფროსის და მის ტელეგრაფისტის უწყსო ქცევაზედ. ამ წერილმა, ცოტა არ იყოს, იმოქმედა ხსენებულ პირებზედ: ჩვენ ჩვენის მხრით მადლობას შევსწორავთ თქვენს გაზეთს და ტელეგრაფისტ უფროსს ბალიუკვიჩისა, რომელმაც მიაკტია თვისი ყურადღება და მოგვამორა თავიდგან შემოხსენებული ტელეგრაფისტი. მაგრამ სამწუხაროდ ამ სტანციის უფროსს ისევ თავისი ადგილი უჭირავს, თუმცა, რაც-კი გამოცხადებული იყო იმის უწყსო ქცევაზედ, ცოტა დაიშალა და ეხლა სხვა ახალი ბოროტ-მოქმედება გამოიგონა, აი, მაგალითად: ვიწვდაც კი ეჭვი აქვს, რომ იმისი ბოროტ-მოქმედება გამოამკარავა გაზეთის შემწეობით, მუდამ ჟამს კვალში უდგია, და რასაც-კი მის საფინანსო ნახავს, ხელს უწყობს: ვერ შეუძლიან რაიმე ცნობისთვის მიმართოს, ემუქრის რომ ჟანდარმს დაუფიქნებ და პროტოკოლს შევადგინებო; აძლევს ბევრნაირს მიზეზებს, რომ შეამთხვიოს რაიმე და პასუხის გებაში მისცეს.

მე ვიყავი მოწამე, როდესაც ერთი მისგან ეჭვ-მიტანილი მივიდა მატარებლის მოსვლის შემდეგ, რომ გაესინჯა ხომ იმასთან წერილი არსიდგან იყო; მაგრამ სტანციის უფროსმა მოპ-

ხეია ხელი და სულ ჯიბეში ჩაიწყო. პირველმა უთხრა, გთხოვთ მიჩვენოთ წერილები ჩემს სახელზედ ხომ არაფერი არისო. შუროსმა უპასუხა, ვერ გაიგე რომ ზენს სახელზედ თუნდ იყოს წერილი, მაინც არ მოგცემო. ამის დამსწრენი იყვნენ რამდენიმე პირნი.

ამ ყმაწვილმა-კაცმა შემომხივლა, ავერ იქნება სამი კვირა ერთი წერილი ვეღარ მივიღეო; ნამდვილად ვიცი, მწერენ, ათას ადგილს საქმე მაქვს, მაგრამ ვერც ერთის ღირსი ვერ გავხლიო, რადგანაც ეს სტანციის უფროსი მოხვევს ხოლმე ხელს და ჯიბეში უკრავს ყველას თავსაო.

გაძევა.
ს. გამი.

რუსეთი

ჩინეთმა დიდძალი საომარი იარაღი შეუკვთა რუსეთის ქარხნებს. რუსეთში ითვლება სამი უმთავრესი ამგვარი ქარხანა; ტულისა, იყევისა, სესტრორეცკისა; სამთავ ამ ქარხნებს ერთს წელიწადში შეუძლიანთ დაამზადონო 441,525 თოფი. ამ რიცხვიდამ უნდა გამოაკლდეს ასი ათასი თოფი, რომელიც თვით რუსის რაზმისათვის მზადდება მუდამ წელს და დანარჩენი კი შეიძლება საკუთრად ჩინეთის მმართველობისათვის გადაიღვას.

ამა წლის თებერვლის თვიდამ დამტკიცდებო ახალი ფორმა ტანთ-საცმელისა ყველა რუსეთის უნივერსიტეტების სტუდენტებისათვის.

შინანსთა სამინისტროს ცნობებიდამ სჩანს, რომ უკანასკნელი ათი თვის განმავლობაში საშუალო-გარეთილად რუსეთში შემოუტანათ 470 მილ. მანათის სხვა-და-სხვა გვარი საქონელი — რუსეთიდან-კი სამხლვარს ვარედ გაუტანათ მხოლოდ 60 მილიონისა.

ზამოანგარიშებულია, რომ ამ წელს სახელმწიფო საადგილ-მამულო გადასახადი 98 ათასი მანათით მომეტებული იქნება ვინემ წინა წლებშიო. მს გავრცელება გადასახადისა წარმომდგარა იქილამ, რომ აღწერის შემდეგ ბევრი მიწები აღმოჩენილან გადასახად-დაუდებელი. თვით სამიწა-წყლო გადასახადი წინა წლებისებურადვე რჩებაო. ამ რიგად მიმავალს 1885 წელს სახელმწიფო გადასახადი შეადგენს 11,748,564 მან.

როგორც არა ერთხელ მოვიხსენეთ, რუსეთის მმართველობამ დიდი ყურადღება მიიპყრო მეურნეობის საქმეს ამ უკანასკნელ ხანებში. სახელმწიფო რჩევამ ახალი სესხები გაუხსნა სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს იმ საგნებისათვის, რომელთაწინ წაწევით წარმატება მიეცემა რუსეთის მეურნეობის საქმეს. შემოღდ ჩამოვთვლით იმ საგნებს, რომელთათვისაც სახელმწიფო

რჩევამ საჭიროდ დაინახნ მამეტებული ფულის გატყუა-ბ) [სტრესნინი] რბის ან სხვა სამეურნეო სასწავლებელში მოსწავლეთათვის გადაღებული ჯამი გავრცელდეს 28,562 მანათამდ ს; ბ) 8,000 მან. გადაღებულ იქმნას სამეურნეო სპეციალურ სახელმძღვანელოთა გამოსაცემად, რადგან ამ გვარის წიგნებისა დიდი სიღარიბეა არსებულს სასწავლებლებში; ბ) მიწათმოქმედებისა და მრეწველობის დეპარტამენტი რუს ახალგაზდას, უმაღლეს სამეურნეო სასწავლებელში კურს დასრულებულთ, გაგზავნის სამხლვარ გარედ ცოდნის დასამთავრებლად; დ) ხსენებულმავე დეპარტამენტმა, ამ საქმის ხელის გასამართავად, გამოიბოგა 13,500 მან. კრედიტი შესაწევნლად იმ კრძო პირთათვის, რომელნიც მოისურვებენ მდებალი სამეურნეო სკოლების გამართვას; ამას გარდა ამავე პირთ მიეცემათ თავისუფალი სახანო მიწა გადაჭრილის ვადით.

ბევრს, უჭველია, ეხსომება დღესაც ის საზიზღარი საქმე, რომელიც რუსეთის ქალაქ მაზანში ჩაედინა ერთს ვილაც სენინდისზე ხელ-აღებულს. ჩვენ ვამბობთ ქათმის გაუბატიურებაზე. მეორე ამ გვარადვე საზიზღარი მოვლენა მომხდარა პეტერბურგშიაც. სისხლის სამართლის კასაციონურ დეპარტამენტში დანიშნული იყო გასარჩევად ას ხუთი წლის დედა-კაცის გაუბატიურება. თუმცა სასამართლოში დამნაშავე და მსხვერპლი პირუტყვეულის გრძობისა მორიგებულან და უკანასკნელი დასთანხმებულა ერთი თუმანი, კუბოსათვის „ შეიცა მისთვის მისს გაუბატიურებულს, მაგრამ საქმე საქმედ წასულა და სასამართლოს ბრალდებული დამნაშავედ უცნია. და როდესაც დამნაშავე უკვე იხდიდა სასჯელსაო, სენატმა უმართებულობა აღნიშნა საქმის განჩევაში და მოითხოვა ხელ-ახლად გამოიძიების დანიშნვა.

უცხოეთი

საშრანგეთი. ძვირად საპოვნელია ისეთი ერი, რომელიც ფრანკუზებისამებრ ღირსოვანს ღირსეულს ანიჭებდეს, აფასებდეს სიცოცხლითაც და ხვედრს თავყენს სცემდეს მიცვალების შემდეგაც. ამ გვარისავე ღრმა პატივის ცემით ვასვენა პარიჟმა იანერის 7-ს (18) მწერალი მდმონ აბუ. მდმონ აბუ გადაიცვალა 57 წლისა. მან მიიღო სწავლა პარლოს დიდის ლიცეიში (პარიჟი), სადაც მასთან ერთად სწავლობდენ ამ დროის სახელოვანი მწერალნი საფრანგეთისა: ტენი, სარსე, შალამელ ლაკური და სხვ. ცხოვრებაში გამოსვლის შემდეგ ამათ შუა თუ პირველი არა, მათი თანაბარი ადგილი მაინც ეჭირა მიცვალებულს მწერლობაში. აბუს ბელეტრისტიულ თხზულებათა მორის საუკეთესოდ ითვლება რომანი

„ქრემი“ 1872 წ. აბუბ სახსესთან ერთად დაარსა გაზეთი: „მეცხრამეტე საუკუნე“, აშკარად მიეკვლია რესპუბლიკას და გაზეთიც რესპუბლიკურისავე მიმართულებით მიჰყავდა. სანამ ზამბეტა სამინისტროს მეთაურად დადგებოდა, მდომონ აბუგულ-მხურვალე მომხრე იყო ამისი, შემდეგ კი ცხარე წერილებით დაუწყო კიცხვა ზამბეტას მიმართულებას. ზასულს წელს აკადემიამ გადასწყვიტა აბუბს წვერად მიღება, მაგრამ ალქირში მოგზაურობის დროს გაცივდა, დაერთო ერთგვარი ყელის ტკივილი (бронхитъ) და ამ ავადმყოფობამ ჩაიყვანა საფლავს.

შრანცუხული გაზეთები ამ უკანასკნელ ხანებში სრულს უიმედობას აცხადებენ შორეულ აღმოსავლეთში გაგზავნილ საფრანგეთის ჯარის მიმართ. ადრე თუ გვიანო, გაიძახიან გაზეთები, მთავრობა იძულებული შეიქნება ხელის გასამართლად მიმართოს მთელს საფრანგეთსაო. მთავრობა ერთობ რბილად მოეკიდა ამ საქმეს და ბატ. ჟერმალე დარწმუნდება, რომ ამ გვარის ზომებით ვერას გავხდებით ჩვენ კუკუაზედ მოსულს ჩინეთთანაო. ზაზ.

„France“-ი ამბობს, რომ არ გენდობა დაგვეწერა რამ ისეთი, რაიც ააღივებდა საზოგადოებას, დრომლის სიჩუმეს ვხმარობდითო, მაგრამ ეხლა კი უნდა გულ-ახლით ვაღვიაროთ რომ ჩვენი მდგომარეობა ჩინეთში ძალიან ჩასაფრებელიაო. ბენ. ბრიგოდე-ლილს თავის მცირე ჯარით აღარ შეუძლიან მეტი წინააღმდეგობა გაუწიოს ჩინეთის ჯარს თონკინში, რომელსაც თან-და-თან ემატება ძალა და რიცხვი. ამავე გაზეთის სიტყვით საფრანგეთის მთავრობა კიდევ გზავნის ორს გენერალს ჩინეთში, მაგრამ საქმე ის არის მართლაც წავლენ ეს გენერლები, თუ თან ჯარსაც გააყოლებენ მათაო.

აშსტარ-მინბრი. აგსტრიის რეის-რატიში დიდი სჯაა ატეხილი ამ ქაშად ანარხისტებზე წესების დადგენის შესახებ. ამ წესებმა აუარებელი წინააღმდეგობა გამოიწვიეს რეისრატის წევრთა შორის. ბანსაკუთრებით შედგრაღ წინააღმდეგ მას ბალიციის პოლმური გაზეთები. მსენი ამტკიცებენ, რომ ზოგიერთი მუხლნი წესებისა ერთობ სასტიკნი არიან და თვით წესების შემოღებაც ესეთის გზების ვალით უადგილოაო. რაც ეხლანდელს მინისტრს ტააჭე შეგვიძლიან ვანდოთ, მასვე ვერ ვანდობთ სხვასაო, ესე იგი — როდესაც ტააჭე სხვას დაუცლის აღვილს, მაშინ უეჭველია ანარხისტებზე წესებრც მოითხოვენ ცვლილებასაო.

საბერძნეთი. ბრიტანის წარმომადგენელს საბერძნეთში ნიკოლსონს შეურაცხყოფა მიჰყენა ბერძნის ჟანდარმმა. საქმე ესე მომხდარა: ელჩი ნიკოლსონი თვისის მეუღლით დასერიობდენ თურმე საბერძნეთის დედაქალაქ მთინაში. ამ სერიობაში შეუნიშნავედ გადავიდნენ ისეთს ალაგს, სადაც გარემოში პირთა ზღაპრული აქეთ ყოფ-

ნა. შარული ჟანდარმი სთხოვს უკან დაბრუნებას. ინგლისელს არ ესმის, რას ეუბნება ბერძენი. ბერძენი ჟანდარმი კი თხოვნის გამეორების ნაცვლად, გაუმლის და გაარტყამს ინგლისელს ელჩს სილას. ეს ამბავი ფიცხლავ მოიფინება მთინაში და ინგლისის მთავრობაც გაიგებს, რომელიც დაუყო-ნებლიე მოითხოვს დაკმაყოფილებას. საბერძნეთი ყველსფერში მხაა არის. დაკმაყოფილება მოხდება შემდეგის პირობებითა: მოედანზე ჯარის თვალ-წინ ახლიან ჟანდარმს ჩინს, ყოველსავე ღირსებას და გამოარცხვენ სამსახურად. ამ ცვრემონის დროს საბერძნეთის მემუსიკენი დაუტყრენ ინგლისის ნაციონალურს ჰიმნს.

ოსმალეთი. ამ წინაზედ ოსმალეთის მთავრობამ დაატუსაღა ოცდაათ მდე ჩერქეზი ამათის მოთავით ახმელ-ბეთი, რომელთაც რაღაც შეთქმულობა დაბრალდით ხონტქრისა და მის ტახტის წინააღმდეგ. ამ ქაშად ესენი ყველანი განათავისუფლეს საჯარობილდამ, მაგრამ ახმელ-ბეთი დაპყარგაონდობა ხონტქრისა და დიდი თანამდებობაც. — ახმელ-ბეთი იყო უფროსად ხონტქრის პოლიტიკური კაბინეტისა — რომელიც მას სჭერია. საზოგადოდ ჩერქეზებს ძალიან ეკვის თვალთ უყურებს თურმე ოსმალეთის მთავრობა ამ უკანასკნელ ხანებში.

ჰასან ფაშას, რომელიც ლონდონში გაგზავნილია მკვიტეს საქმეების გამო მოსალაპარაკებლად ინგლისის მთავრობასთან, სხვათა შორის თვისის მთავრობისაგან მოანდობილი აქვს მოლაპარაკება შესახებ ფულის სესხებისა. ოსმალეთის წინანსები ერთობ ცუდს მდგომარეობაშია ამ ქაშად.

იტალია. ზემო-იტალიის პროვინცია პიემონტის ერთ პატარა სოფელი, ჩიამონტი სულ ერთიანად დაუფარავს თოვლს. თოვლის შიგნიდამ მოსიშის თურმე მამველების ძახილი ცრახლად დამარხულებსა. მთავრობას 2000 ათასი რაზმის კაცი გაუგზავნია თოვლის გასაწმენდად.

ს ა მ ა რ თ ა ლ ი

დოქტორთა ახანგისა, კასპარანცისა და მკრტიჩანცის საქმე.

გამერა თბილისის მეორე განყოფ. მოპრიგველ მოსამართლის, იანვრის 19-ს და 20-ს *).

„ნაკვეთი ბოზრენ.“ დოქტორის სტეფანოვის ჩვენება. საღამოს კარგად გვიან ჩემთან მოვიდა ბატ. სურგუნოვი და ტირილით მიამბო თავის ცოლის გარდაცვალების ამბავი. ის ამბობდა, რომ დოქტორებმა მომიკლეს (უმორილი) ცოლიო, და სურდა რომ ეს გარემოება გაზეთის საშუალებით გაეხმაურებინა. მის პასუხებდგან ვაფიგე, რომ დოქტორნი ახანგოვი და გოჭაღუკიჩი წამლობდენ მისს

*). იხილე „დროება“ № 16.

ცოლს ფილტვების სნეულბობისაგან, მაშინ როდესაც მიცვალებულის სიკვდილის წინა დღეებში მიწვეულმა კასპარანცმა კასპარანცმა, რომ სურგუნოვისა იტახებოდა და მოკვდა საშობს ვადმყოფობისაგან. მაშინ მე ავუსენი ბატ. სურგუნოვს, რომ ჯერ-ჯერობით ამ გარემოებაზე ლაპარაკი გაზეთში სახიფათოა, რადგანაც ცნობილი არ არის, ვინ სცდება პნაოვი თუ ასპარინცი, და ვუროჩე, რომ გვამის გაქრა მოეთხოვა. მეორე დღეს სურგუნოვმა მიჩვენა პროკურორის სახელობაზე დამხადებული თხოვნა. მე მოაფიწონე ეს თხოვნა და სურგუნოვი რედაქციდამ პროკურორთან წავიდა.

მთქვა თუ არა ასპარინცს მიცვალებულის ჰირსუფლებისათვის პნაოვისა და ზორალევიჩისაგან უწესო წამლობაზედ, — მე და სურგუნოვს ამის თაობაზე ლაპარაკი არ გვექონია. მე მხოლოდ იმას ვამტკიცებ, რომ სურგუნოვის პასუხებიდამ ისე ვაფიგე, რომ ის ამტკუნებდა პნაოვსა და ზორალევიჩს და ამ გამტყუნების საფუძველად ასპარინცის ნათქვამი ჰქონდა.

ექიმი გოჭაღუკიჩი. მე გამოვიცვლიე სნეული და შეენიშნე ფილტვების ავადმყოფობა, უმეტესად მარცხენა ნახევრისკენ. მეორედ მისვლაზედ კი ენახე, რომ ავადმყოფი ძლიერის ცივებით იყო შეპყრობილი და სასტიკი ანთებაც გასჩენოდა. ღვეკითხე პნაოვს — სამზობიარო ასოები ხომ იღებენ შონაწილეობას ავადმყოფობაში-მეთქი, — და პასუხად მივიღე, რომ არაო. შემდეგმა დაკვირვებამ დამარწმუნა, რომ შეუძლებელია ავადმყოფობის მორჩენა, და ვუთხარი პნაოვს — ჩვენ კატაგულ ბრანსო-ხნეკმანასთან გვაქვს საქმე-მეთქი. ორთავემ გადაწყვიტეთ მოგვეწერა ახალი კაცი — ექიმი, სახელდობრ პავლოვსკი. ეს უკანასკნელი დაეთანხმა ჩემს აზრს.

ზორალევიჩის ჩვენების შემდეგ მსაჯულმა დაადგინა შემდეგი კითხვები: ა) ის ავადმყოფური ნიშნები, რომელნიც გამოიჩვენა სასამართლოში მოწამეთა ჩვენებით და წაკითხულის დოკუმენტებით, წარმოადგენენ თუ არა რაიმე საფუძველს იმისათვის, რომ ექიმებს შეეძლოსთ იმ გვარის დასკვნის გამოყენება მიცვალებულის სურგუნოვის სიკვდილზე, რა გვარი დასკვნაც გამოიყენა ასპარინცმა დამარხვისათვის მიცემულს მოწამებაში? ბ) თუ არა და, იმ ფაქტების შემწევობით, რომელიც მოიპოვა სასამართლოს გამოიყენილი, რომ მოწამებაში განსაზღვრული სნეულება კეთილ-სინილისიან შეცდომად შეიძლებოდა ყოფილიყო, თუ ეს შეცდომა განზრახ იყო? პნაოვის ვეკილი შონა და თანხმდნ ამ კითხვების დადგინებაზე. ჩემსოვამა კი თხოვა, რომ პირველს ორს კითხვას ეს მესამეც დაერთოს: შეეძლო თუ არა ექიმს სასამართლო გამოძიებისაგან, მოწამეთა ჩვენებათაგან და გვამის მედიცინურ გაჭრილობ-

ბისაგან მოპოვებული სნეულებებით ეფიქრა, რომ სურგუნოვის ტყუილბობა საშობს შინაგანის გარსის მარტივი ანთებით? მსაჯულმა დაურთო ეს კითხვა პირველს ორს.

სხდომა ღამის პირველ საათზე გადადიდა შემდეგი დღის იანვრის 20 დღისათვის.

პი მეორე დღის სხდომაზე ექსპერტთაგან მიცემული ჩვენება.

დოქტორი ატკიმიკი. შევლამ, ვინც წაკითხეს ასპარინცისაგან მიცემულს მოწამებას სურგუნოვის ცოლის დამარხვისათვის, ის დასკვნა უნდა გამოიყენოს, რომ ავადმყოფი მომკვდარა „საშობს — ანთებისაგან“. ბატ. სურგუნოვის და ბენიის სკარადინსკის ჩვენებაზე რომ დავემყაროთ — დაეინახეთ რომ ავადმყოფი ასპარინცისაგან გამოკვლევის დროს ტკივილებს გრძნობდა ძლიერის დაწვექისაგან. მხედველობაში რომ მივიღოთ საქმის ყველა გარემოება და ზორალევიჩის ჩვენება, — მე ვერ ვხედავ ვერა-ერთარს საფუძველს, რომ ექიმს შესძლებოდა იმ დასკვნის გამოყენება სურგუნოვის ცოლის სიკვდილის გამო, რომელიც მოხსენებულია ასპარინცის მოწამებაში.

მეორე კითხვაზე პასუხის გებისათვის მე ვერ ვხედავ საკმაო საფუძველებს. სასამართლოში გამორკვეული ხანები არ იძლევიან ამისთვის მტკიცე ნიადაგს.

დოქტორი კრუგენსტრენი. გვამის მედიცინურ გაჭრამ აღმოაჩინა, რომ სურგუნოვის ცოლი მიიცვალა ტუბერკულოზურ ანთებისაგან; ასპარინცის მოწამება კი ამბობს, რომ სიკვდილი გამოიწვია საშობს შინაგანი გარსის ანთებაო. ეს გარემოება, მოწამეთა ჩვენებებთან ერთად მე უფლებას მამძლევს ვსთქვა, რომ ამ შემთხვევაში არ იყო არავითარი საფუძველი იმ გვარი მოწამობის მიცემისათვის, რომელიც მისცა ასპარინცმა შტაბს-კაპიტან სურგუნოვს. — შემდეგ კრუგენსტრენმა ჩამოთვალა ის მიზეზები, რომელთა გამო მას არ შეუძლია პასუხი აგოს მეორე დადგენილს კითხვაზე.

ექსპერტი გიუზარანცი. იმავე პასუხს იძლევა პირველს კითხვაზე, რაც სთქვეს ზემოხსენებულ ექსპერტებმა. დამკვლევის დაკითხვაზე შემდეგი სთქვა: კლეკი და საშობს ტკივილი რომ დაუპირისპიროთ ერთმანეთს, დაეინახეთ, რომ ისინი ცოტაოდნად დამაკიდებულნი არიან ურთიერთზე, „ერთი მეორედ ჰღირს.“ მაგრამ სურგუნოვის ცოლი, რომ საშობს ანთებისაგან მომკვდარიყო — ეს კი არა მწამს. საშობს ანთებისაგან გამოწვეულმა ტანჯვებმა მხოლოდ გაძლიერეს აგებულებაში მყოფი კლეკი. მღეკის არსებობა შეიძლება გაძლიერდეს ნერვების უბრალო აშლილობისაგან. არ სცდება პოეტები და

დრამატურგები, როცა ამბობენ, რომ ქალები სიყვარულისაგან ქლექში ვარდებიანო.

(დასასრული ხვალ.)

ჯელოვრამები

(„ხრდილოეთის სააკეტოსი“)

იანვრის 22-ს

ამბობდნენ. გენერალი ადიუტანტი თავადი დონდუკოვ კორსაკოვი დაინიშნა ყაზახების ჯარების ნაკაზნი ატამანად და დარჩენილ იქნა იმ თანამდებობაშია ც რომელიც ეხლა უჭირავს.

ხმების, ვითომც ამ დღეებში დამტკიცდა სახელმწიფო რჩევის აზრი იმ საკონტრაქტო დაწესებულებებზე, რომელნიც უნდა დაარსებულ იქმნან კერძო რკინის გზების ხარჯთა მსვლელობაზედ თავალ-ყურის დასაჭერად.

მოსკოვი. საკალონიო ჭირმაბი „ანასტასია ეფემიევისამ შვილებითურთ“ უარი განუცხადა ვალეების გადახდაზე. ვასივი 2,700,000 მანათზე მეტია.

სტამბოლი. პორტამ გაუგზავნა სახელმწიფოებს პროტესტი იმის შესახებ, რომ მეწამულს ზღვაზე ნავთ-სადგურები არავენ დაიჭიროსო.

ცნობანი

მაზანდა

ხორაგისა, რომელიც იყიდება თბილისის ბაზრებში, ლუქნებში და ხელდახელ 1 იანვრიდან 1 თებერვლამდე 1885 წ.

გამომცხვარი ბური რუკის ფულისა — 1 გი. 5 პ.

აჭყულის ფულისა: შირკელის ხარისხისა — 1 გ. 2 1/2 პ.

შეარისა — 1 გ. 2 პ.

იმავე ფულის. თორეში გამომცხვარი:

შირკელი ხარისხისა — 1 გ. 4 1/2 პ.

შეარისა — 1 გ. 3 პ.

შესამისა — 1 გ. 2 1/2 პ.

ჟვანის-მამი ბური:

შირკელი ხარის. ღავაში 1 გ. 4 1/2 პ.

შეარის ხარის. ღავაში 1 გ. 3 1/2 პ.

შესამისა — 1 გ. 3 პ.

ძრახის ხარის:

შირკელის ხარისხისა — 1 გ. 8 პ.

შეარისა — 1 გ. 7 პ.

სუგი — 1 გ. 15 პ.

ცხვრის ხარის — 1 გ. 8 პ.

ღორის ხარის:

შირკელის ხარისხისა — 1 გ. 8 პ.

შეარისა — 1 გ. 7 პ.

რკინის გზა

თბილისიდან ბათუმიკენ მიდის 8 საათზედ და 31 წამ. დილით თბილისიდან მარტო ხაშურამდინ 6 საათ. და 11 წამ. შუადღის უკან.

თბილისიდან ბაქოსკენ 10 საათზედ და 45 წამ. დილით. (სამშაბათობით და შაბათობით სანქარო 10 ს. 58 წ. დამ.)

ქუთაისიდან თბილისისკენ 12 საათ. და 25 წამ. შუადღ. უკან.

ქუთაისიდან ბათუმიკენ და ფოთისკენ

5 საათზედ და 20 წამ. შუადღის უკან.

ბათუმიდან თბილისისკენ 8 საათ. დილით.

ფოთიდან თბილისისკენ 8 საათ. და 45 წამ. დილით.

ფოთიდან ბათუმიდან მომავალი თბილისში შემოდის

10 საათზედ და 25 წამ. დილით.

მარტო ხაშურამდამ მომავალი თბილისში შემოდის

8 საათზედ დილით

ბაქოდამ მომავალი შემოდის თბილისში

2 საათ. და 30 წამ. შუადღის უკან.

(სამშაბათობით და შაბათობით სანქარო 7 ს. 53 წ. დილ.)

განცხადებანი

თბილისის მაზრის კეთილ-შობილთ წინამძღოლი უმორჩილესად სთხოვს თბილისის მაზრისავე თავად-ანაურობას მიბრძანდნ მასთან სახლში მომავალს თებერვლის პირველს, დილის თერთმეტს საათზედ, როგორც მაზრის თავად-ანაურობა კრების გასახსნელად, ისე გუბერნიის თავად-ანაურობა მომავალის კრების დაქმნების შესამზადებლად; აგრეთვე მისთვისაც, რომ, 1876 წელს გამოცემულ კანონის მეტყველებით 104 მუხლის თანხმად, მასვე, წინამძღოლს ზემოხსენებულ დრომდინ წარმოუდგინონ საბუთნი თავიანთ მამულების შესახებ კენჭის ყრამი მონაწილეობის მიღებისათვის.

თბილისის მაზრის კეთილ-შობილთ წინამძღოლი.

(3-1) ლ. მალალოვი.

ინგლისის მაღაზია

Maison de confiance

შეადარეთ ჩვენი ჩაი	მოსკოვის ჩაის
1 შ. 10 პ.	1 შ. 40 პ.
— 1—20	— 1—60
— 1—40	— 1—80
— 1—60	— 2—
— 1—80	— 2—50
საუკეთესო 2—	— 3—

იქვე ისეიდება სხვა საქონელიც: თორეები, რეკლავები, კრატები, ჭეჭელები, ხაინები, გასაღებები, დანები, კოვრები, ტაშტები, კაღები, ქაღალდი, შოკოლადი, კაკაო, კანფეტები, მურაბები, მაგნეზია, უნაგარები, კალკონი-წინდები—კაცისა და ქალისა, ხელ-სახოცები, მაკინტოშის კალენკორი—სულ ყველაფერი 25-დამ 50 პროცენტით უფრო იაფად, ვიდრე სხვა რომელსამე მაღაზიაში.

ვინც ქაღალქს გარკვამ 25 მანეთადამ 1,000 მანეთამდინ საქონელს გამოიწესს, გასაგზავნს ანაფურს არ იხდის. (100-62)

მომხადება და გასყიდვა ხსენებულის წასამკრის წყაროს ქვეშ მელშიაც არა ვითარი კაცის ჯანისათვის მანებელი ნავთიერება არ-ურევიან, ნება — დართულია მოსკოვის საექიმო მმართველობისაგან საერთო სავაქრო წესით.

„პერუნი“

წვენი პერუნიელ საბალზამო მცენარეთაგან, დიდის ხნიდამევე ყველა ქვეყნებში ცნობილი საშუალება.

ხშირის და ლამაზის წამრის ბასაზადელად.

წვენი, რომელსაც ამხადებენ პერუნიელ მცენარეთაგან, როგორც ვიცით, ზოგიერთა თმის საზრდელ და თმაზე წასამელ წამლების არევით, იღებთ შესანიშნავს თვისებას წვერის თმის ძირის გამაგრებისთვის და საკვირვალად სწრაფად ეხმარება მის ზრდას.

ეს საშუალება ისეთი ნამდვილი საშუალებაა,

რომ პერუნიის ხმარებით თვით ახალ-გაზდა ყმაწვილებსაც კი რამდენსამე კვირის შემდეგ, ეზრდებათ მშვენიერი და ხშირი წვერი.

მრავალი სამაღლობელი წერილები.

მოწმობენ განსაცვიფრებელს მოქმედებას, ფასი შუშისა 1 მან. 50 კაპ. ზაგზანით ისყიდება რუსეთის ყველა სააფთეკო მაღაზიებში.

შმათერესი ღებო ამიერ-ქავასიისათვის თბილისში საზოგადოება სააფთეკო საქონელითა და მასალით ვაჭრობასა და მისი განყოფილება ბაქოში.

II. 19,475.

(10-10)

რამაშა ბურჟოისა

საუკეთესო საშუალება აქამომდე ცნობილ საშუალებათა შორის.

შეცრად სწყვეტავს ყოველ-გვარ შინაური შწერს, როგორც მაგ. შრიტინებს, პრუსაკებს, ბალღინჯოებს, რწყილებს, ჯიანჭველებს, ნამის კიებს და სხვ.

იგი მოქმედობს უეცრად,

არ შეიცავს არავითარ კაცის ჯანისათვის მანებელს ნივთიერებას. რომ არავენ არ მოახერხოს თავად მიითვისოს ამ წამლის გამოგონება, გთხოვთ მიაქციოთ ყურადღება გამოგონის ხელის-მოწერას, რომელიც ამ „რამაშა ბურჟის“ ყველა კოლოფზეა.

ფასი კოლოფისა 75 კაპ. და 40 კაპ.

ისეიდება ყველა რუსეთის საუკეთესო მაღაზიებში.

შმათერესი ღებო ამიერ-ქავასიისათვის არის თბილისში „ქავასიის საზოგადოება სააფთეკო საქონელით ვაჭრობისა და მის განყოფილებაში ბაქოს.

II. 19,485

(25-10)

გამოვიდა და ისეიდება

ზღაპრული კომედა ბ. წამრეთლისა

ლოდი-პასი

ბამოცემა ჩნობათის რედაქციისა, მენაში და პეტერბურღში ცინკოგრაფიით დამზადებულის სურათებით. ფასი ყველგან სამი ანაზი.

ისეიდება: თბილისში — ჩნობათის რედაქციაში, ბ. ჩარკვიანის წიგნის მაღაზიაში, ვ. შავერლოვის სააგენტოში და ქუთაისში — ძმ. შილაძეთა წიგნის მაღაზიაში. გორში — ს. მკალობლი მელილისას. თელავში — ივ. როსტომაშვილისას. ბათუმში — მოსე ნათაძისას.

ვინც პირდა პირ ჩნობათის რედაქციიდან ათს ეგზემპლიარს დაიბარებს, წიგნი ელირება ათი შაური.

(10-3)